

ŽENIJNÍ ZABEZPEČENÍ PŘEKONÁVÁNÍ ZÁTARASŮ

Rozkaz ministra národní obrany pro výcvikový rok 1977—78 ukládá v bodě 4 zaměřit přípravu ženijního vojska k plnění všech úkolů ženijního zabezpečení útoku vojsk ve vysokém tempu s překonáváním všech druhů zátarasů a rozrušení terénu.

Pro úspěšné splnění tohoto úkolu je dobré znát způsoby zřizování zátarasů předpokládaného nepřítele. V posledním období totiž vzrostly možnosti nepřítele ve zřizování zátarasů a proto musíme s tímto faktem počítat při rozpočtu sil a prostředků na odtarasování. Pro názornost uvedu, že armádní sbor USA ve složení 3—4 divizí může vyčlenit pro zatarasování v pásmu obrany do 36 ženijních rot, které za den zřídí do 50 km minových polí, připraví k ničení 35—40 mostů a 300 km komunikačních směrů. Při použití mechanizačních prostředků se hodnota minových polí zvýší až na 140—180 km, čímž může v pásmu obrany dosáhnout hustoty zaminování 1,5—2.

Velkou pozornost věnují zřizování jaderných zátarasů, které mají dle specialistů NATO tyto cíle:

- způsobit ztráty útočícímu protivníkovi, dezorganizovat jeho bojovou sestavu, demoralizovat živou sílu a tím mařit realizaci jeho zámýslu operace,

- zpomalit tempo útoku protivníka a získat tak čas pro manévr záloh i úspěšnému vedení protiútoků a protiúderů,

- zadržet útočící vojska na určených čarách a nebo v stanovených prostorech a vytvořit podmínky pro jejich ničení jadernými zbraněmi, údery dělostřelectva a letectva.

Stále více v armádách NATO kladou důraz na manévr zátarasů, který v posled-

ní době zejména orientují na zřizování minových polí letectvem a dělostřelectvem; v zahraniční literatuře je uváděno pod termínem minování „na dálku“.

Od roku 1969, kdy byl vydán polní řád armády USA FM-20-32 A „Pozemní minová válka s použitím minování na dálku“, jsou tyto způsoby podrobně rozpracovávány a i vývojově a materiálně zabezpečovány. Použití těchto prostředků umožňuje nepříteli zřizovat zátarasů v krátkých lhůtách nejen před vlastními postaveními, ale i zaminovat jimi vojska protivníka v prostorech soustředění, na pochodu, při rozvíjení do předbojových sestav apod.

V zásadě jsou rozpracovány při minování „na dálku“ dva způsoby:

- pomocí letectva, tj. shozem min do určených prostorů z vrtulníků, letounů vojenského letectva nebo stíhacího bombardovacího letectva taktického dosahu,

- pomocí raketometů a děl, tj. dopravou min do určených prostorů v hlavici raket nebo dělostřeleckých granátů.

Americké letectvo a tedy i letectvo ostatních států NATO v Evropě, které je typy amerických letadel B 52, F-4, F-100 apod. vyzbrojeno, používá pro minování „ze vzduchu“ (jak je rovněž v odborných překladech uváděno) skříňové pumy různého typu.

Skříňová puma CBU-33/A se zavěšuje na stíhací bombardovací letoun F-4C, D Phantom. Skládá se z kazety SUU-36/A, zásobníku KMU-339/B a z protidopravních min typu BLU-45/B. Jeden letoun s dávkou pum CBU-33/A zaminuje komunikační směr v délce 5 km a šířce 250 m celkem 300 minami, nebo postupně zaminuje 10 pro-

storů o ploše 250×500 m každý 30 minami. Tyto miny BLU jsou určeny k ničení tanků, bojové a dopravní techniky, vlakových souprav, k zaminování polních letišť, prostorů k zřízení přeprav a předpokládaných prostorů vysazení taktických vzdušných výsadků.

Na 1 letoun Phantom F-4C lze upevnit 10 kazet po 30 minách, tedy celkem uvedených 300 min BLU 45/B.

Skříňová puma SUU-30/B, kterou nejvíce používají, je rozdělena na 2 části a vyplněna 670 různými minami, podle charakteru předpokládaného cíle nebo místa minování. Nejčastěji je plněna protitankovými minami XM-34. Počet skříňových pum SUU-30/B pro jednotlivé typy letounů a možná plocha zaminování — viz tabulku 1.

V druhém způsobu jsou miny do určených prostorů minování dopravovány pomocí raketometů a děl. V západoněmecké armádě je protitanková mina AT I. dopravována na cíl 110mm raketou raketometu LARCE, který má dostřel 15 km. V bojové hlavici rakety je 8 min, jedna salva pokrývá plochu 9 ha. Podle zjištěných závěrů ze zkoušek je na této ploše zničeno 30 % vozidel s pravděpodobností 90 %.

Její modifikací je protitanková mina AT II., kterou lze plnit kromě raket do raketometu LARCE i do raket 280mm pro raketomet RS-80 s dostřelem až do 60 km, ale i do min pro minomet MSM 1 s dostřelem 0,8 až 3 km. Tato mina AT II. bude schopná probít čelní pancíř tanků a obrněných transportérů a ničit jejich osádky.

Tabulka 1

Typ letounu	Maximální dolet v km	Počet (ks)		Zaminuje plochu 250 m širokou v délce (km)
		pum SUU-30/B	min	
B-52D STRATOFORTES	16 000	66	44 220	33
FB-111A	6 600	48	32 160	24
F-105D	4 000	15	10 050	7,5
F-4C,D PHANTOM	4 200	11	7 370	5,5
F-100 SUPER SABRE	3 300	6	4 020	3

Optimální výška shozu při střemhlavém letu je 750 až 1 500 m, což zajišťuje maximální účinnost a přitom zaminovaný prostor má přibližně eliptický tvar (500×250 m).

Pro vrtulníky se používají skříňové pumy SUU-13/A, které mají 40 schránek po 2 protitankových minách XM-34. Na vrtulník UH-1H se upevňují 2 skříňové pumy SUU-13/A, tj. celkem 160 min XM-34. Osádka vrtulníku může minovat pomocí elektrického systému z jedné skříňové pumy nebo z obou skříňových pum současně. Vrtulník je vybaven zaměřovacím systémem a intervalometrem, což zabezpečuje dodržení vzdálenosti a dosažení požadované hustoty při minování. Miny klade vrtulník nebo skupina vrtulníků.

Kromě min AT byla vyvinuta tyčová mina pro 155mm dělostřelecký granát, kterým lze dopravit miny až do vzdálenosti 24 km se značnou přesností střelby.

Podle rozpracovávaných zásad minování „na dálku“ má být tento způsob použit ve formě:

- aktivního použití jako palebného přepadu tankových a motorizovaných jednotek s cílem způsobit jim vysoké ztráty, zpomalit jejich útok ještě před proniknutím předního okraje, aby mohly být účinně využity soustředěné protitankové prostředky a ničit tanky v prostorech s malou hustotou protitankových prostředků;
- poloaktivního použití jako palebného přepadu prostorů soustředění tankových a motorizovaných jednotek s obdobnými cíli jako při aktivním použití;

— pasivního použití k vytvoření zatarasného prostoru v hloubce na nepředpokládaném směru útoku protivníka nebo k zastavení většího nasazení tanků.

Připravované zavedení těchto prostředků do výzbroje armád NATO zvýší jejich možnosti boje proti našim tankům a obrněným transportérům, zejména na čarách rozvinutí, na přesunech, ale i v prostorech soustředění. Proto je třeba zintenzívnit i naši přípravu a vycvičit ženijní jednotky, ale i ostatní druhy vojsk v překonávání minových polí zřízených minováním „na dálku“.

Já se pokusím dát určitý návod k překonávání těchto typů minových polí.

1. Při zaminování výchozího prostoru neb prostoru soustředění vytváří průchod OZP příslušného útvaru nebo v závislosti na situaci a dostatku času ženijní jednotky ručním způsobem (na 1 průchod jedno ženijní družstvo).

Průchod se zřizuje uprostřed prostoru tak, abychom na něj mohli po odminování výjezdů vyvést veškerou bojovou techniku včetně automobilů. Tyto výjezdy si musí bezprostředně odminovat osádky a řidiči techniky.

Při odminování cesty se zpevněným povrchem lze miny snadněji zjistit a pak je odstranit z cesty pomocí buldozerových radlic BTU nebo po dobrém výcviku strojníků i radlicemi dozerů. Takové cesty, včetně cest výpomocných, lze v krajním případě odminovat ručně vycvičenými osádkami techniky, neboť jsou rozhozeny na povrchu.

Při zaminování porostlého terénu budou hlavní průchody odminovávat ženijní jednotky, zvláště půjde-li o kombinaci protitankových a protipěchotních min.

Šířka hlavního průchodu pro vyvedení techniky ze zaminovaného prostoru musí být minimálně 6—8 m. Šířka výjezdů na hlavní průchod minimálně 4,5 m.

2. Při zaminování jednotky na přesunu můžeme vytvářet průchody 2 způsoby: buď odminováním cesty, po které se jednotka přesunuje a nebo (kdyby odminování bylo zdoluhavé) vytvořením průchodu do nezaminovaného prostoru, popř. v místě snadnějšího odminování (rovnoběžně s cestou).

Před rozhodnutím, kterého způsobu použijeme, musí velitel OZP nebo odtara-

sovací skupiny správně zhodnotit, který způsob potřebuje méně času. Přitom zváží i místo, kde je za přesunu odtarasovací skupina nebo OZP a popř. i vycvičenost osádek a řidičů techniky k ručnímu odminování.

Protože jsou odtarasovací skupiny a nebo OZP nejčastěji v čele pochodových proudů, došlo-li k zaminování prostoru před jednotkou, OZP zahájí odminování po cestě. Při zaminování jednotky vytváří OZP rovněž průchod po cestě a zaminované úseky mezi vozidly a jednotkami v pochodovém proudu odminují osádky vozidel ručním způsobem.

Můžeme volit i druhý způsob, tj. vytvoření průchodu podle cesty. Šířka takového průchodu musí být minimálně 6—8 m, aby byl umožněn průjezd 2 vozidel nebo objektů poškozeného vozidla. Výjezdy do průchodu odminovávají osádky vozidel ručně v šířce do 4 m. Tento případ ukazuje na nutnost určitého přehodnocení začlenění ženijních jednotek v pochodovém proudu. Vyplyvá z něj potřeba nekumulovat ženijní jednotky na jednom místě, ale začlenit je na 2—3 místech v proudu, aby byly schopny okamžitě zahájit odminování a umožnily tak co nejdříve pokračování v přesunu a tím i splnění úkolu jednotky.

3. Při zaminování jednotky v rozvinuté sestavě mohou průchody vytvářet tanky s mechanickými odminovači — traly, vyoravači, nebo můžeme použít raketové odminovače, výbušné odminovače apod.

Přitom ostatní tanky a obrněné transportéry se zvýšenou pozorností překonávají minové pole průchody, které zřídí odminovací prostředky nebo v krajním případě i ženisté ručním způsobem nebo vysouváním táhlých náloží. I v tomto případě se nevylučuje ruční odminování krátkých úseků (třeba mezer za tanky v sestavě apod.) osádkami tanků pro průjezd zaminovaným terénem k vytvořenému průchodu.

Nejlepší způsobem by bylo, kdyby každý tank byl perspektivně opatřen lehkým nožovým tralem a tím nebyl poután na vytvořené průchody nebo jeho osádka by nemusela odminovávat výjezdy. Mohl by si okamžitě vytvářet průchod pro sebe a doprovázející obrněné transportéry a nedošlo by ani k očekávanému zpomalení postupu.

I když jsme doposud věnovali překonávání zátarasů dosti pozornosti, je překonávání minových polí, zřízených „na dálku“ věcí novou a musíme jí věnovat na všech stupních patřičnou pozornost. Ukázal jsem, že překonávat takto zřízené zátarasové mohou

jak síly a prostředky ženijního vojska, tak síly samotných jednotek, které narazily na minové pole. Kdyby to bylo úkolem jen ženijního vojska, pak postupné zřizování průchodů pro každou jednotku, která narazila na takové minové pole, by znamenalo zastavit postup, čekat na odtarasování (nebo na pořadí při odtarasování) a zůstat na místě. To by se jistě neobešlo nejen bez ztráty času, ale vzhledem k cílům takto zřízených minových polí ani ne beze ztrát na živé síle a technice od všech prostředků ničení.

Z praxe vím, že vševojskové jednotky i jednotky druhů vojsk lze vycvičit základním způsobům odminování minových polí, zřízených „na dálku“, vést tedy jakýsi „boj s minami základními jeho způsoby“.

Toto odminování — vzhledem k tomu, že miny budou většinou viditelné (jen v měkkém terénu se patrně zaboří) bude spočívat v rozpoznání typu miny, zda jde o minu protitankovou nebo protipěchotní, v seznámení s její funkcí a s pravidly bezpečnosti při zacházení s minou. Pak mohou odminovat vycvičené osádky techniky, řidiči vozidel i ostatních jednotek ručně. Většinou půjde o odminování krátkých výjezdů do průchodů, mezer mezi vozidly apod.

Nejracionálnější je, aby úkol plnily současně všechny druhy vojsk i speciální vojska po jeho rozdělení v odpovídajícím poměru k organickým silám a prostředkům. Bude třeba rovněž, aby druhy vojsk byly vybaveny pro vytváření průchodů i minovými hledáčkami a soupravami pro odminování. Tyto je nutné, zejména při přesunu rozčlenit po celém proudu (obecně řečeno na každé vozidlo), aby mohla všechna vozidla vyjet co nejrychleji na uvolněné a odminované cesty. Současně musí být osádky tanků vycvičeny k využití svých návěsných zařízení, včetně buldozerových radlic.

Doporučuji tyto způsoby prakticky ověřit a všechny jednotky připravit a vycvičit v překonávání všech druhů zátarasů — tedy i minových polí, zřízených „na dálku“.